

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	5
Розділ I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ	7
1.1. Навчальна програма курсу «Історія зарубіжної літератури XIX—поч. XX ст.»	7
1.2. Робоча програма	11
1.3. Перелік художніх текстів для обов'язкового читання і вивчення напам'ять	21
Розділ II. ЛЕКЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ	30
<i>Лекція 1.</i> Естетика і поетика романтизму	30
<i>Лекція 2.</i> Німецький романтизм Е.Т.А.Гофман. Г.Гейне	37
<i>Лекція 3.</i> Англійський романтизм. Дж.Г.Байрон. П.Б.Шеллі	48
<i>Лекція 4.</i> В.Скотт — засновник жанру історичного роману	61
<i>Лекція 5.</i> Французький романтизм. В.Гюго	67
<i>Лекція 6.</i> Жорж Санд — письменниця-феміністка	78
<i>Лекція 7.</i> Американський романтизм В.Ірвінг. Ф.Купер. Н.Готорн	85
<i>Лекція 8.</i> Детективна література. Е.По. А.Конан-Дойл	96
<i>Лекція 9.</i> Польський романтизм. Адам Міцкевич	110
<i>Лекція 10.</i> Критичний реалізм. Проспер Меріме	115
<i>Лекція 11.</i> Французький реалістичний роман XIX ст. Ф.Стендаль	123
<i>Лекція 12—13.</i> Творчість Оноре де Бальзака	131
<i>Лекція 14.</i> Творчість Гюстава Флобера	141
<i>Лекція 15—16.</i> Англійський реалістичний роман. Чарльз Діккенс	148
<i>Лекція 17.</i> Художній світ В.Теккерея	158
<i>Лекція 18.</i> Американська поезія трансценденталізму. У.Уїтмен	163
<i>Лекція 19.</i> Ш.Бодлер — предтеча символізму	171
<i>Лекція 20.</i> Особливості розвитку літератури кін. XIX—поч. XX ст.	179
<i>Лекція 21—22.</i> Естетична програма символізму. П.Верлен. А.Рембо	186
<i>Лекція 23.</i> Символізм у французькій літературі кін. XIX—поч. XX ст. С. Малларме. М.Метерлінк	199
<i>Лекція 24—25.</i> Гі де Мопассан — представник критичного реалізму	207
<i>Лекція 26.</i> Натуралізм у французькій літературі. Еміль Золя	217
Розділ III. ПРАКТИЧНИЙ КУРС	222
3.1. Практичні заняття	222
<i>Заняття 1.</i> Е.Т.А.Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер»	222
<i>Заняття 2.</i> Об'єктивність зображення історичного процесу і соціальних відносин у романі Вальтера Скотта «Айвенго»	225

Заняття 3. Процес вивільнення людської свідомості з-під влади церковно-аскетичних догм. Пробудження третього стану у романі В.Гюго «Собор Паризької Богоматері»	228
Заняття 4. Засудження прагнення до збагачення як основної мети життя у казці Натанієля Готорна «Золото царя Мідаса».	233
Заняття 5. Поеднання комічного та жахливого у новелах Е.А.По («Вбивство на вулиці Морг», «Викрадений лист», «Золотий жуку»).	234
Заняття 6. Правдивість зображення місцевого колориту і справжнього іспанського характеру в новелі П.Меріме «Кармен»	237
Заняття 7. Показ трагедії сучасної людини у побутовому злочині за романом Ф.Стендаля «Червоне і чорне»	240
Заняття 8. Конфлікт між мрією і реальністю в романі Г.Флобера «Пані Боварі»	244
Заняття 9. Тема золота та її філософія у повісті Оноре де Бальзака «Гобсек»	248
Заняття 10. Гроші як рушійна сила і фатум суспільства у романі О. де Бальзака «Батько Горію».	251
Заняття 11—12. Ч. Діккенс «Домбі і син». Ідея згубності людської пихи	253
Заняття 13. Гуманістичні традиції та їх утілення у повісті Ч.Діккенса «Різдвяна пісня у прозі».	256
Заняття 14. Динамізм оповіді та психологізм у зображенні персонажів у новелі Гі де Мопассана «Пампушка»	259
Заняття 15. М.Метерлінк. Втілення принципів символістської драми у п'єсі «Синій птах»	263
Заняття 16. Пошуки нових засад і форм зображення світу й відтворення людських почуттів у творчості Г.Аполлінера.	268
Заняття 17. Відображення фізіологічних аспектів людського життя та його соціальної панорами у романі Е. Золя «Жерміналь»	271
3.2. Тематика самостійної роботи і методичні рекомендації до її виконання	274
3.3. Контрольна робота і методичні рекомендації до її написання	284
3.4. Корируючі матеріали: тести, орієнтовні запитання до заліку та іспиту	294
3.5. Критерії оцінювання знань студентів	307
3.6. Регламент впровадження МРС із дисципліни «Історія зарубіжної літератури XIX—поч. XX ст.».	309
Розділ IV. ДОДАТКОВО-БІБЛОГРАФІЧНИЙ	371
IV.1. Додаткові навчальні матеріали	371
IV.2. Словник термінів і понять	395
IV.3. Бібліографія	397

ПЕРЕДМОВА

Курс «Історія зарубіжної літератури ХІХ — початку ХХ ст.» — передостання із гуманітарних дисциплін, яку вивчають студенти педуніверситетів незалежно від обраної ними форми навчання. Тому перед викладачем стоїть відповідальне завдання — залучити їх до скарбниці світової літератури ХІХ — початку ХХ ст., зацікавити неперевершеними творами цього періоду, пробудити бажання прочитати їх, осмислити і зміцнити підвалини духовності, моралі.

Програмою курсу передбачено:

- виявлення світового значення та особливостей розвитку зарубіжної літератури ХІХ — початку ХХ ст.;
- розкриття специфіки естетичних систем зазначеного періоду;
- характеристика художніх напрямів;
- аналіз етапів літературного розвитку і творчості найвидатніших письменників;
- вивчення закономірностей взаємодії загальних тенденцій, національного і особистого в літературному процесі;
- засвоєння теоретичних знань у межах вивчення питань формування літературних жанрів, еволюції художньої форми.

На вивчення курсу навчальними закладами відводиться різна кількість годин. Мінімальна кількість аудиторних годин — 130: 52 години — лекції, 34 години — практичні заняття, 44 години — самостійної роботи. На заочній формі навчання кількість годин значно зменшено. На лекції відводиться 14 годин, на практичні заняття — 8 години.

Дисципліну можна викладати і за кредитно-модульною системою. Компонування тем на модулі подано у робочій програмі для денної форми навчання. Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: **поточний** — виступ на практичному занятті (до 5 балів), ведення читачького щоденника (до 5 балів), вивчення творів напам'ять (до 5 балів), виконання домашніх індивідуальних занять (до 40 балів — кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів); **тематичний (за модулем) контроль** (тестування) — до 50 балів (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал). **Підсумковий контроль** — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх. Усі оцінки виставляються у відомість.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100 балів, можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку «відмінно», від 80 до 90 балів — «добре», від 70 до 80 балів — «задовільно».

Для заочної форми навчання передбачається написання домашньої контрольної роботи за варіантами.

У результаті вивчення предмета студенти повинні вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до змісту та характеру цінностей художніх творів зарубіжної літератури XIX — початку XX ст.;
- користуватися категоріальним апаратом літератури цього періоду;
- орієнтуватися в основних філософських концепціях світової літератури;
- усвідомлювати світобачення й світорозуміння перехідної доби (кінець XIX — початок XX ст.);
- розрізняти різні жанри художньої творчості й видів мистецтва;
- володіти творчим підходом до аналізу творів художньої літератури у контексті даного періоду;
- збагачувати власну духовну культуру через самоосвіту.

Завдання посібника — сприяти вивченню та засвоєнню основних питань з теорії та історії зарубіжної літератури XIX — початку XX ст. для стаціонару та заочної (дистанційної) форми навчання студентів ВНЗ I—IV рівня акредитації.

Посібник складається із чотирьох розділів. У першому розділі подається навчальна програма курсу «Історія зарубіжної літератури XIX — початку XX ст.», варіанти «Робочої програми», перелік художніх текстів для обов'язкового читання і вивчення напам'ять. У другому розділі студентам запропоновані лекційні матеріали з кожної теми, які передбачено робочою програмою. Після теми подаються питання для самоконтролю. Розділ третій — практичний курс — побудований як аналіз одного окремого твору. Практичні заняття містять план, завдання для підготовчого періоду і список літератури. До них подані інструктивно-методичні матеріали. Тема практичних занять методично виправдана, оскільки сприятиме більш поглибленому засвоєнню тексту з метою кращого його розуміння, отримання естетичної насолоди від читання, конкретизації уявлення про творчість окремих митців. Практичні заняття передбачають теми, необхідні майбутньому вчителю в його педагогічній роботі, оскільки всі вони включені до шкільної програми. У цьому ж розділі подається тематика для СРС і методичні рекомендації до її виконання, домашня контрольна робота за варіантами і методичні рекомендації до її написання (для заочної форми навчання), коригуючі матеріали: тести, орієнтовні запитання для іспиту та заліку, критерії оцінювання знань студентів. Четвертий розділ — додатково-бібліографічний. У ньому подаються додаткові навчальні матеріали: логічні схеми, ілюстрації, карти, словник термінів і понять, відповіді до тестів, бібліографія.

Посібник стане в нагоді студентам гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів освіти.